

6 Besalel, konsthantverkaren.

{biblink} 2 Mos 31:1-11.

I sitt kunnande var han mångsidig. Guldsmed, gelbgjutare, juvelerare, träsnidare, var han mästare bland annat till den gyllene, sjuarmade ljusstake, vars utseende har blivit bevarat till oss genom Titus' triumfbåge i Rom och som i dag utgör Israels jämte Davidsstjärnan främsta nationella symbol. Säkert hade han gått i lära hos olika mästare i det högtstående kulturlandet Egypten, och kanske hade han förut medverkat vid formgivningen av praktpjäser vid faraonernas hov eller i deras gravar. Men nu först fick hans konst tjäna det högsta syftet: att ära Israels Gud, som frälst sitt folk ur trälomslandet.

Det märkligaste med Besalel som konstnär är hans kallelse och andegåvor. Herren själv har kallat honom att vara konstnär och utsmycka tabernaklet. Och genom Guds Ande har han fått vishet, förstånd, kunskap, slöjdskicklighet och gåvan att tänka ut hur de olika föremålen ska utformas.

Mången konstnär känner igen sig här. Man talar om konstnärlig inspiration, men detta ord betyder ju inblåsning eller inandning, med andra ord en Andens ingivelse. Tänk på en detalj sådan som den barmhärtige samariten i en av Skara domkyrkas glasmosaiker. Lägg märke till att samariten har Jesu drag och att den sönderslagne mannen klamrar sig vid honom som ett litet barn vid sin mor. En sådan bild är en av Anden inspirerad predikan om Kristus. Men den Helige Ande kan befatta sig även med småting och bruksföremål. Jag känner en byggmästare, verksam bl. a. på Tivedstorp, som så snart han blir villrådig om en detalj går med den till Vår Herre och ber om råd. En konstnär av den sorten var Besalel.

Denna andeutrustning hade en förhistoria. Besalels far hette Uri, och denne Uri var son till Hur. Vem minns inte berättelsen om amaleketerslaget, som såg ut att bli det stora förintelseslaget för Israel. Mose stod på ett berg och bad med uppräckta händer. Men när han blev så trött att han inte orkade längre, var det hans bror Aron och hans vän Hur, som stödde hans bedjande armar och höll dem uppe. Redan Besalels farfar hade alltså varit en bedjare som få. Och förtrogenheten med Gud i bönen hade gått i arv till sonsonen. Inte så som pengar eller värdepapper går i arv. Ett andligt arv kan aldrig tas emot passivt. Arvingen står inför valet att ta emot eller vraka det. Besalel hade valt att ta emot. Därför blev hans konst till välsignelse genom årtusenden. Och därför predikar hans sjuarmade ljusstake än i dag. Sju är fullkomlighetens tal, och ljusstakens predikan är Herrens ord: I skolen vara fullkomliga, ty jag är fullkomlig. {biblink}

Sven Danell: Bibliska bipersoner 6